

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра теорії та історії держави і права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

« ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО »

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність D 8 Право

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право.

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та історії держави і права
Протокол № 1 від 26.08.2025р.

м. Івано-Франківськ - 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Ораторське мистецтво
Викладач	Питльована Вікторія Павлівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права.
Контактний телефон викладача	(0342) 596133
E-mail викладача	viktoriia.pytlovana@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.cnu.edu.ua При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватись можливості платформ Google Classroom, Google Meet, Zoom та інші.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через корпоративну електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предмет</u> ораторського мистецтва зумовлюється змістом фактичної діяльності оратора і його можна визначити як мисленнево-мовленневу діяльність і закони, що її розкривають.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають Європейська конвенція по захисту прав людини і основоположних свобод (1953р.), Конституція України та закони України :</p> <p>« Про уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,</p> <p>« Про адвокатуру та адвокатську діяльність», « Про прокуратуру».</p> <p>Значення дисципліни "Ораторське мистецтво" полягає у формуванні навичок ефективного публічного спілкування, що дозволяє переконувати, інформувати та впливати на аудиторію. Вона допомагає розвивати комунікативні та лідерські здібності, покращує навички побудови промов та публічних виступів, що є важливим для професійного та особистого зростання.</p> <p>Вивчення дисципліни дає можливість оволодіти мистецтвом публічних виступів, навчитися впливати на слухачів за допомогою слова та розвинути впевненість у собі.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни « Ораторське мистецтво» є засвоєння студентами базових положень з історії та теорії ораторського мистецтва, а також вміння застосовувати ці знання на практиці.</p> <p>«Ораторське мистецтво» формує у студентів вміння виступати перед аудиторією, а також активізує мисленнево -мовленневу діяльність майбутніх ораторів і закріплення отриманих знань на практиці під час виступу.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни «Ораторське мистецтво» є набуття студентами знань та розуміння змісту промови, формування умінь та навичок щодо самостійного складання тексту судової</p>	

промови, зокрема обвинувальної і захисної. Дисципліна вдосконалює комунікативні та лідерські навички, допомагаючи краще взаємодіяти з людьми.

Курс надає знання з історії та теорії ораторського мистецтва, а також вчить методам підготовки виступів та роботи з аудиторією.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності

- Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
- Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
- Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
- Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

Програмні результати навчання

- Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
- Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
- Мати базові навички риторики.
- Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
- Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.
- Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
- Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	12
семінарські	18
практичні	-
лабораторні	-

самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	081 Право	1-й	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	сем/пр/лабз аняття	сам.роб.
Тема № 1. Поняття та види красномовства.	2	2	4
Тема № 2. Ораторське мистецтво як навчальна дисципліна	2	2	4
Тема № 3. Історія ораторського мистецтва.	-	2	8
Тема № 4. Судова промова	2	2	4
Тема № 5. Промова державного обвинувача.	2	2	4
Тема № 6. Захисна промова	2	2	4
Тема № 7. Оратор і аудиторія	2	2	6
Тема № 8. Еристика. Теорія аргументації та заперечення.	-	-	10
Тема № 9. Техніка мовлення.	-	2	8
Тема № 10. Культура промови та етика оратора.	-	2	8
	ЗАГ.:	12	18
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf		
Вимоги до письмових робіт	Передбачається виконання 1 письмової модульної контрольної роботи (абз.2 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Робота виконується на останньому семінарському занятті та охоплює всі змістові модулі. Зміст питань,		

	<p>форма та структура завдань визначається викладачами, що проводять семінарські заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.1.3.2 МРПОУ). На письмову модульну контрольну роботу виносяться 2 описових питання, які оцінюються кожне по 20 балів і 2 питання передбачають коротку відповідь і оцінюються по 5 балів кожне. Максимальна кількість балів за письмову роботу – 50 (пп. 2.6.1 МРПОУ).</p>
Семінарські заняття	<p>Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kttidip.cnu.edu.ua/denna-forma-5/, а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 25 (пп. 2.4.2.1 МРПОУ). Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 45 (пп. 2.6.1–2.6.2 МРПОУ).</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Здобувачу виставляється залік за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для не виставлення заліку (пп. 3.2.2 МРПОУ).</p>
Підсумковий контроль	<p>Залік. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 45 балів), балу за підсумкову модульну контрольну роботу (максимально 50 балів) та балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.6.3 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.6.1 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимум 100 балів (пп. 2.6.1–2.6.3 МРПОУ).</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Очікується, що при написанні письмових робіт здобувачі мають проявити творче та аналітичне мислення, вміння аналізу суспільних процесів в контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання, вміння проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел із відповідними посиланнями на використані джерела для запобігання плагіату.

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (письмової модульної контрольної роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) здобувачі можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1–3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри теорії та історії держави і права <https://kttidip.cnu.edu.ua/denna-forma-5/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universitytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. п. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача (абз. 2. п. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatському-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Джеймс Борг «Мистецтво говорити», видавництво Фабула, 2019, 300ст.
2. Гриценко Т.Б., Іщенко Т.Д., Гриценко С.П., Мельничук Т.Ф. «Етика ділового спілкування», Центр навчальної літератури, 2019, 200ст
3. Молдаван В. «Судова риторика: теорія і практика: навчальний посібник /- К: Юрінком Інтер, 2020.-469с.
4. Ницета В. «Риторика», Центр навчальної літератури 2021, 220ст.
5. Ковалів Б. «Мистецтво слова», Центр навчальної літератури, 2020, 114ст.
6. Пасинок В.Г. «Основи культури мовлення», видавництво Центр навчальної літератури, 2020, 184ст.
7. Онуфрієнко Г.С. «Риторика», Центр навчальної літератури. 2019, 625ст.
8. Шинкарук В.Д., Теслюк В.М. «Основи риторики», видавництво Ліра-К. 2021, 320ст.
9. Ясинок М.М., Ясинок Д.М. «Судові дебати. Право, психологія, риторика.» Науково-практичний посібник., видавництво Алерта, 2023, 176ст.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів міститься в навчально-методичних вказівках:

1. Питльована В.П. Методичні вказівки для підготовки семінарських занять студентам денної форми навчання з навчальної дисципліни «Ораторське мистецтво» Спеціальності: «Право»: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету ім.В.Стефаника Івано-Франківськ, 2024р.-32с.

2. Питльована В.П. Методичні вказівки для самостійної роботи студентам денної форми навчання з навчальної дисципліни «Ораторське мистецтво», Спеціальності: «Право» Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету ім.В.Стефаника, Івано-Франківськ, 2024р.-25с.

Викладач _____ к.,ю.,н.,Питльована В.П.

